

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

LUNDS UNIVERSITETS FOLKMINNESSAMLING.

1744

1744

1.1

Upptecknad av Johan Westerm
efter manuskript i
Gröningslag (4 sid)
Islakna

Lagan om Vagnberget. *traktat*

För hundren år sedan bodde en man vid bergets
fot. Han var frölig och fick både vänner och frända,
men till slut insjuk han förbund med djävulen
och sedan dess salenade han aldrig bvid utan
hade pennningar i överflöd. Sedan fick han därför
att han gjorde en vagn till den lade att äta i.
Vagnen gjordes färdig på alla mullens mått.
Då vagnen var färdig bar han den på ryggen
bnd till berget och på slaget att äta den nödv-
rige svarte bnd. En predikman stod för vid
berget och hade sin svarta tin med. Då hörde
han en röst som sade: Ligg ifrån dig mitt
offer. Han lydde och sig sig strax innerst
i att svad muller och ätte med i jorden med
svindlande fart och stannade först efter en
lång stund. Han befann sig då i en rum,
i vars mid en kista stod på det svarta golvet.
I att hån stod en besträngelselänkande figur
i prädskåpet. Och han beförde för att god
fram om se rum som låg i kistan. Han fick
då se sig själv ligga där i svad vespning och
den svartklädde stde: "Lig skall du en gång ligga.
Din själ har jag ty du har gjort detta för att på
målet." Det öppnades en dörr till en trädgård

full av rosen i guld och silverkruller. Jon tacksäta är han
kommit till vinden, men djävulen ville bli vitt
hanom lunn diten kan härja. En lunn diten och blöte
med sin giftiga andedräkt och alltså utom guld
och silver förlustades. Rosorna blev till stinkande
svampar. Jon gick fram och tog sig av guldklänken
i sin hand och den svarte rade; detta har du som
än, eller du får taga din vapning och linda
kring ditt guld, då du går upp. Alltså kom du till
världen och naken kom du för härifrån muntade
den svarte och rev i detsamma vapningens
från det störrande ilsked och stängde bord till
Jon. I detsamma befann han sig liggande
på bergslättningen med huvudet ned i sten
och trodde sig ha vaknat från en sälsass
dröm. Han reste sig upp för att söla efter
sitt guld, men fann bara en svart trasor lik.
nande vapningen. En natt när han sut
på bergsd och väntade på anvisning på ny
skatten om den onde och tog honom i den
synen, han gjorde timrad och i sällskap med
den lade ätten Jon bord, id i synen för
att aldrig mer återvända.

Upptecknad av Johan Westman
efter gubbe i allora.

Jalarna.

Ungefär en fjärdedels mil söder om stadi för-
bodar i allora ligger ett berg, som heter "Lissstjer"
eller Lillberg. Uppre på berget, där det börjar sluttas
åt öster och söder, finns i den stora och vid-
~~sträckt~~ sträckta slözen ett stycke bruta och odlad
jord. Stället har för vrid bebott, men nu är
det övergivet, husen äro öde och ruiner och de
små tegarna börja bli brädda med snöskog.
Än i dag ser man dock stenarna som utgjord
staden i huset.

Utän bodde för många år sedan, ensamma
och långt borta från andra människor en man
och hans dotter. Mannen hette "Lillbergsgubben"
eller "Lissstjersskalen". En söner berättar, att han
en gång för länge sen för två julotta i allora
kyrka och lämnade dottern jämte deras hund
hemma. Som det var lång och besvärlig väg,
måste han fara istad redan tidigt på mör-
ten, för så komna fram till julottans början.
Längre fram på vägen började hunden
bliva orolig. Det susar så hemskt i slözen,
tisslar och tasslar kring slözan, knäppes och
gär i dörren — det är trollen, som komma
för att reda till bröllop för bergakungen och
Anna, (den hemmanslösa dottern). Han
pekar på dörren, i det han tilltar bejant
på hunden. Han bager sig i väg ut och följer

Lustbonden spår, när till alla kyrkan, där alla
sedan har börjad. Han rusar in i kyrkan
och söker upp sin lustbonde och betar sig så un-
derligt, att prästen uppenbarar fullad så jag
ut honom, allen lustbonden förstår att det ej
slår nåen till där hemma. Han tar därför
och sedan rashed på hästen och kör hem. När
han kommer nära hemmet förstår han
vad det gäller, varför han söker upp en yxa
och lugger fast i dörröskeln för att ställa för
trollen. Därpå öppnar han dörren. Där inne
sitter hans dotter på en stol klädd till brud
ad bergskungen ^(hon var brudbrons vid bruden) och alla trollen dansa om-
kring henne. Han går bort till henne och tar
hennes i sin famn och bär henne med
kronan på huvudet ut i staden och kör till
alla kyrkan med henne. Erots att trollen
försöker vinna staden för att på belien
sin krona. Detta lyckas ej för trollen och
brudbronsan blev sedan sländad till alla
kyrkan, där den ännu är finnes.